

Pesticide
Action
Network
Netherlands

Utrecht, 30 maart 2021

Betreft:
**Gebruik gevaarlijke insecticiden ter bestrijding van
luizen, vlooien en teken bij hond en kat**

**Aan de dierenartsen
in Nederland**

Geachte dames en heren,

PAN Nederland is zeer verontrust over het gebruik van gevaarlijke chemische insecticiden die door het EMA (Europees Geneesmiddelen Bureau) en CBG (College ter Beoordeling van Geneesmiddelen) in hoge concentraties zijn toegelaten ter bestrijding van vlooien, luizen en teken bij huisdieren, die niet bedoeld zijn voor voedselproductie, zoals hond, kat of cavia. Deze middelen zijn bij gebruik niet op mogelijke risico's voor het milieu getest. Ook wordt bij de toelating geen rekening gehouden met de overdracht van deze stoffen van dier op mens. Deze chemische insecticiden worden voor de behandeling van hond of kat door de meeste dierenartsen aanbevolen en zijn bij winkels voor dierbenodigdheden en het Internet vrij verkrijgbaar.

Wij hebben in ons onderzoek de belasting van menselijk haar van 21 vrijwilligers, voornamelijk wonende in stedelijk gebied, op bestrijdingsmiddelen onderzocht en de middelen die zij ter bestrijding van luizen, vlooien en teken bij hond en kat toepasten, onder de loep genomen.

In bijna de helft van de geteste personen werd het insecticide permethrin gevonden dat als diergeneesmiddel en als biocide toegepast mag worden. Het hoogst gehalte permethrin (1,9 mg/kg haar) was waarschijnlijk afkomstig van een met permethrin behandeld huisdier. Fipronil werd bij 14% van de testpersonen in dermate hoge gehalten gevonden (tot 0,31 mg/kg haar) dat het haar als chemisch afval beschouwd moet worden. Omdat het middel in de landbouw verboden is, is het zeer aannemelijk dat deze zeer toxische insecticide van anti teken- en vlooienmiddelen afkomstig is, dat ter bestrijding van ongedierte in hoge dosis bij honden en katten wordt toegepast.

Deze zeer sterk werkende insecticiden, met vaak neurotoxische, kankerverwekkende en hormoon versturende eigenschappen, worden onder honderden verschillende merknamen, in verschillende combinaties en in zeer hoge gehalten als 'diergeneesmiddel' door het CBG voor de behandeling van hond en kat toegelaten. Deze chemische insecticiden zijn wegens hun zeer hoge toxiciteit voor mens (zoogdier) en zeer hoge ecotoxiciteit (bijvoorbeeld voor bijen) in de landbouw als gewasbeschermingsmiddel of als biocide verboden, of mogen alleen bij hoge uitzondering door professionals worden toegepast. Hieronder vallen o.a. imidacloprid (werkzame stof in o.a. Advantix, Seresto halsband), fipronil (werkzame stof in o.a. Frontline, Fipralone), flumathrine (werkzame stof in o.a. Seresto halsband) of fluralaner (werkzame stof in o.a. Bravecto).

Om een indruk te geven over de toxiciteit van deze als diergeneesmiddel toegelaten insecticiden, volgen hier een paar voorbeelden: een **Seresto halsband** bevat voldoende gif (1,25 gram imidacloprid en 0,56 gram flumethrine) om ruim 8 miljoen bijen te doden. De dosis waarbij 50% van een honigbij populatie sterft (LD50) is voor imidacloprid 0,000081 mg/bij en voor flumathrin 0,00047 mg/bij.¹

¹ PPDB: Pesticide Properties DataBase. <https://sitem.herts.ac.uk/aeru/ppdb/en/atoz.htm>

Voor de behandeling van een kat (gemiddeld gewicht circa 4 kg) met **Fipralone** is de dosering 50 mg fipronil. De aanbevolen dosis Fipralone van 50 mg per behandeling van een poes is voldoende om ruim 4 miljoen bijen te doden (LD50 honigbij is 0,0000059 mg/bij²). Fipronil is neurotoxisch, mogelijk kankerverwekkend en wordt ervan verdacht een hormoon verstorende werking te hebben^{3a,b}. Ook bij blootstelling aan zeer kleine gehalten zijn chronische negatieve effecten op de gezondheid niet uit te sluiten. Zelfs als er maar één tiende deel (ongeveer 1 mg) van de fipronil dosis door het honden- of kattenlichaam wordt opgenomen, wordt de ADI (0,0002 mg/kg lichaamsgewicht) en de ARfD (0,003mg/kg lichaamsgewicht) voor fipronil met een grote waarschijnlijkheid fors overschreden!

Voor het middel **Adventix spot-on** oplossing wordt voor honden met een lager gewicht dan of gelijk aan 4 kg een minimale dosis aanbevolen van 10 mg/kg lichaamsgewicht imidacloprid (het zeer sterk werkende bijengif) en 50 mg/kg lichaamsgewicht (LG) permethrin. Bij een éénmalige toediening aan een hond van 10 -25 kg, is deze dosis insecticide dodelijk voor 35 miljoen bijen. Volgens de internationale database (o.a. IUPAC) is de acute LD50 voor imidacloprid bij contact met een honigbij 0,000081mg/bij, voor permethrin 0,000024 mg/bij.

De door het CBG geadviseerde dosis van insecticiden ter behandeling van ongedierte bij hond en kat, gaan ver boven de acute referentie dosis (ARfD) en de acceptabele dagelijkse inname (ADI) die voor de mens geldt. Het is zeer aannemelijk dat de aanbevolen dosis zowel voor de gezondheid van deze dieren als mensen schadelijk is en negatieve effecten op de biodiversiteit (insecten) heeft. Vele van deze acuut zeer werkzame insecticiden hebben ook nog de eigenschap dat hun reacties met organismen onomkeerbaar en cumulatief zijn en dus bestaat er voor de chronische toxiciteit geen veilige drempelwaarde⁴.

Gezien de risico's voor mens, en in het bijzondere zwangeren, peuters en kleine kinderen, voor dier en milieu, verzoekt PAN Nederland de dierenartsen hun verantwoordelijkheid te nemen en per direct geen chemische anti vlooien-, luizen en tekenmiddelen voor de behandeling van kleine huisdieren meer voorschrijven, maar alternatieve middelen adviseren.

Voor meer informatie, onder andere over alternatieve middelen, zie op onze website het onderzoeksrapport van Pesticide Action Network Nederland "**Monitoring van bestrijdingsmiddelen en diergeneesmiddelen in haar, Gif voor hond en kat tegen ongedierte - een risico voor mens, dier en natuur**", of neem met ons contact op.

Over dit thema heeft PAN Nederland op 29 maart een persbericht aan de media én een brief aan Tweede Kamerleden en het CBG verstuurd. Zie bijlagen.

Met vriendelijke groet,

Margriet Mantingh (voorzitter)
Pesticide Action Network Netherlands

---

² <https://sitem.herts.ac.uk/aeru/ppdb/en/Reports/316.htm>

^{3a} <https://www.pesticideinfo.org/chemical/PRI3246>

^{3b} <https://sitem.herts.ac.uk/aeru/ppdb/en/Reports/316.htm>

⁴ Sanchez-Bayo F., 2009. From simple toxicological models to prediction of toxic effects in time. *Ecotoxicology*. Apr; 18(3):343-54. doi: 10.1007/s10646008-0290- 1. Epub 2008 Dec 17.